

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἄπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεῖα Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΕ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2065	Κυρ. Τελώνου & Φαρισαίου (Λουκ. 18,10-14) 28 Ἰανουαρίου 2018	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
--	---	---

Ὑπερηφάνεια, τὸ μεγαλύτερο ἀμάρτημα

«Πᾶς ὁ ὑψῶν ἑαυτὸν ταπεινωθήσεται» (Λουκ. 18,14)

Ἐάν, ἀγαπητοί μου, μπορῆ κανεὶς ἀπὸ σᾶς νὰ μοῦ δεῖξῃ ἓνα νησί πού νὰ μὴ τὸ βρέχῃ ἢ θάλασσα, τότε μπορεῖ νὰ βρεθῆ καὶ ἄνθρωπος πού νὰ μὴ τὸν πλήττουν τὰ κύματα τῆς ἀμαρτίας. Καὶ μία μέρα ἀκόμα ἂν εἶνε ἡ ζωὴ του, δὲν τὴν ἀποφεύγει (βλ. Ἰωβ 4,17-14,4-5. Παρ. 20,9). **Εἶνε ἀμαρτωλὸς ὁ ἄνθρωπος!** τὸ φωνάζει ἡ ἴδια ἡ συνειδήσί του, τὸ φωνάζει ἡ παγκόσμιος ἱστορία, τὸ φωνάζει πρὸ παντὸς τὸ σημερινὸ εὐαγγέλιο. Ἐκείνη ἡ μακαρία φωνὴ πού ἀκούσαμε, «Ὁ Θεός, *ἰλάσθητί μοι τῶ ἀμαρτωλῶ*» (Λουκ. 18,13), ἀξίζει παραπάνω ἀπὸ ἄλλες πολὺωρες προσευχές· αὐτὴ ἀνέβασε ἀπὸ τὴ γῆ στὸν οὐρανὸ ἓναν ἀμαρτωλό. Αὐτὴ εἶνε προσευχὴ καὶ κάθε ἄλλου ἀνθρώπου πού δὲν ἄφησε τὴ συνειδήσί του νὰ πωρωθῆ.

Ἄμαρτωλὸς ὁ ἄνθρωπος κάθε ἐποχῆς, μὰ **πρὸ παντὸς ἀμαρτωλός**, στὸ τετράγωνο καὶ στὸν κύβο, **ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος μας**. Μπορεῖ κανεὶς ν' ἀπαριθμήσῃ τὰ ἀμαρτήματα τοῦ συγχρόνου κόσμου; Εὐκολώτερο εἶνε νὰ μετρήσῃ τοὺς κόκκους τῆς ἄμμου τῆς θαλάσσης ἢ τίς τρίχες τῆς κεφαλῆς του ἢ τίς σταγόνες τῶν ὠκεανῶν, παρὰ τὰ ἀμαρτήματα πού διαπράττονται, μικρὰ καὶ μεγάλα, κρυφὰ καὶ φανερά, ἐν οἴκῳ καὶ ἐν δήμῳ, σὲ ὅποιοδῆποτε σημεῖο τοῦ κόσμου. Οἱ ἄγγελοι ἀσφαλῶς θὰ ἔχουν σημειώσει στὰ μητρώα τους τὸν αἰῶνα μᾶς ὡς τὸν πιὸ ἀμαρτωλὸ αἰῶνα τῆς ἱστορίας.

Ἄμαρτωλὸς ὁ ἄνθρωπος. Ἄλλ' ἐὰν σᾶς ρωτήσω, **ποιὰ εἶνε ἡ μεγαλύτερη ἀπ' ὅλες τίς ἀμαρτίες**, τί θ' ἀπαντήσετε; εἶνε ὁ φόνος, ἡ ψευδορκία, ἡ ἀσέβεια στοὺς γονεῖς, τὰ ἀμαρτήματα τῆς σαρκός, ἡ ἀχαριστία, ἡ βλασφημία τῶν θείων;... Ὅχι, ἀγαπητοί μου.

Ἀσφαλῶς αὐτὰ καὶ ἄλλα ἀκόμη εἶνε σοβαρὰ καὶ κλείνουν τὴν θύρα τοῦ παραδείσου. Ἀλλὰ πάνω ἀπ' αὐτά, στὴν κορυφῆ τῆς πυραμίδος, εἶνε ἓνα ἀμάρτημα πού ἐπάνω στὴ ζυγαριὰ τοῦ Θεοῦ ζυγίζει περισσότερο. Ποιὸ νὰ ἔνε αὐτό; Ἔνας μοιχὸς ἢ πόρνος ἢ ἄδικος ἢ ἀχάριστος

ἢ καὶ φονιάς κ' ἐγκληματίας, ἔρχονται στιγμὲς πού ἀναλογίζεται τὸ ἀμάρτημά του, τὰ θύματα πού ἔχει δημιουργήσει, τὴν αἰώνια κόλασι πού τὸν περιμένει, καὶ πέφτει μπροστὰ στὸν Λυτρωτὴ τοῦ κόσμου καὶ λέει «Χριστέ, συχώρεσέ με». Ἔνας μόνο στέκεται ὄρθιος, σὰν κολώνια καὶ πάσσαλος, καὶ δὲν λυγίζει νὰ ζητήσῃ τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ· καὶ ἡ ἀμαρτία του, ἡ ἀβυσσώδης, πού ἐμεῖς δὲν τὴν ὑπολογίζουμε ἀλλὰ οἱ ἄγγελοι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἱστορία καὶ ἡ ψυχολογία καὶ πρὸ παντὸς τὸ ἱερὸ εὐαγγέλιο σήμερα τὴ βαθμολογοῦν ὡς τὴν βαρύτερη ἀμαρτία – ποιά εἶνε, ἀδελφοί μου; **Εἶνε ἡ ὑπερηφάνεια.**

– Ὡστε ἡ ὑπερηφάνεια εἶνε **τόσο μεγάλο κακό**, ὥστε κατατάσσεται στὴν πρώτη γραμμῆ;...

***

Σᾶς φαίνεται, ἀγαπητοί μου, αὐτὸ ὑπερβολικὸ. Ἀλλὰ σᾶς κάνω μία ἐρώτησι, ἐπάνω στὴν ὁποία ἔστυψαν τὰ μυαλά τους καὶ φιλόσοφοι χωρὶς νὰ βροῦν ἀπάντησι. Ἡ ἐρώτησι εἶνε· πόθεν τὸ κακό; **ἀπὸ ποῦ εἰσέβαλε τὸ κακὸ στὸν κόσμο;** Μήπως ἀπ' τὸ Θεό; Ἄπαγε τῆς βλασφημίας! ὁ ἀγαθὸς Θεὸς δὲν μπορεῖ νὰ ἔνε ἡ πηγὴ τοῦ κακοῦ. Μήπως ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο; Οὔτε· γιατί ὁ ἄνθρωπος εἶνε τὸ θῦμα τοῦ κακοῦ. Τότε ἀπὸ ποῦ ἦρθε ἡ συμφορὰ; Κατὰ τὴ Γραφὴ τὸ κακὸ προῆλθε **ἀπὸ τὸ σατανᾶ**, αὐτὸς εἶνε ὁ ἐφευρέτης τῆς ἀμαρτίας. Καὶ ποιά ἀμαρτία διέπραξε;

Προηγουμένως ὁ σατανᾶς **ἦταν τὸ λαμπρότερο ἄστρο**. Γιατί ὅπως ὑπάρχουν ὑλικά ἄστρα, ἔτσι ὑπάρχουν καὶ **πνευματικὰ ἄστρα** (βλ. καὶ *Dante Alighieri*, «Παράδεισος», 3ο βιβλίο τοῦ ἔργου Ἡ Θεῖα Κωμωδία). Ὁ παράδεισος εἶνε γεμάτος ἀπὸ τέτοια ἄστρα· ὄχι ὑλικά πού μὴν θὰ σβήσουν ὅπως ὅλο τὸ σύμπαν, ἀλλὰ πνευματικὰ πού ποτὲ ὁ χρόνος δὲν θὰ τὰ σβήσῃ, ὅπως εἶνε π.χ. οἱ μεγάλοι **πατέρες τῆς Ἐκκλησίας** (Γρηγόριος, Βασίλειος, Χρυσόστομος κ.λπ.), γιὰ τοὺς ὁποίους ἡ Ἐκκλησία μας ψάλλει «*ἀστέρες πολύφωτοι τοῦ νοητοῦ στερεώματος*» (δοξ. ἁγ. Πατέρ.). Πρὶν ἀπὸ τοὺς ἁγίους πατέ-

ρας, αστέρες και φῶτα μεγάλα εἶνε οἱ ἄγγελοι, και πρῶτος μέσα στα πλήθη ἐκεῖνα, ἄγγελος που φωσφόριζε και σελάγιζε στο νοητὸ στερέωμα, ἦταν ὁ «**ἔωσφόρος**». Τὸ ὄνομα αὐτὸ στὴν ἁγία Γραφή σημαίνει και τὸν αὐγερινό, τὸν γνωστὸ πλανήτη Ἄφροδίτη· κατὰ λέξιν σημαίνει «αὐτὸν που φέρει τὴν ἔω, δηλαδή τὴν αὐγή, και προμηνύει τὴν ἀνατολή» (Ψαλμ. 109,3). Κυρίως ὁμως σημαίνει τὸν **σατανᾶ**, και δηλώνει ἀκριβῶς τὸ κάλλος, τὴν ὠραιότητα και λαμπρότητα που εἶχε. Ὁ ἔωσφόρος λοιπόν, ὁ πρωτοστάτης ἄγγελος που βρισκόταν κοντὰ στο θρόνο τοῦ Ὑψίστου, ἔπεσε (Ἡσ. 14,12)· ἔπεσε ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ «**ὡς ἀστραπή**», ἀκαριαῖα - στὴ στιγμή, ὅπως ἡ ἀστραπή, ἔτσι τὸν εἶδε ὁ Κύριος (Λουκ. 10,18).

Και τίθεται τὸ ἐρώτημα· **πῶς ἔπεσε ὁ ἔωσφόρος;** (Ἡσ. ἔ.ἀ.), ποιά ἦταν ἡ ἁμαρτία του που τὸν γκρέμισε ἀπ' τὸν οὐρανὸ; Ἡ Γραφή ἀπαντᾷ. Ὁ ἔωσφόρος δὲν εἶχε ὑλικὸ σῶμα· ἡ ἁμαρτία του δὲν ἦταν οὔτε μοιχεία οὔτε πορνεία οὔτε κλοπή, κάτι ἀπ' αὐτὰ που διαπράττει ὁ ἄνθρωπος με τὸ σῶμα του· ἡ ἁμαρτία που διέπραξε τὸ ἄυλο πνεῦμα ἦταν ἁμαρτία ἄυλη, πνευματικὴ ἁμαρτία, ἦταν ἡ **ὑπερηφάνεια**.

Ἄνοιξτε σᾶς παρακαλῶ τὸν προφήτη Ἡσαΐα (βλ. Ἡσ. 14,13-15), κ' ἐκεῖ θὰ δῆτε τί λέει. Εἶπε μέσα στὴ σκέψι του ὁ ἔωσφόρος· Μικρὴ εἶν' ἡ θέσι που κατέχω, πρέπει νὰ ὑψωθῶ· θ' ἀνεβῶ στὸν οὐρανὸ πάνω ἀπ' τὰ σύννεφα, θὰ στήσω τὸ θρόνο μου πάνω ἀπ' τ' ἀστέρια, θὰ γίνω ὁμοιος με τὸν Ὑψιστο(!). Και μόλις ἔκανε αὐτὴ τὴν ὑπερήφανη σκέψι, **κατέπεσε στὸν ἄδη**. Κι ὄχι μόνο ὁ ἴδιος ἀλλά, ὅπως λέει ἡ Ἀποκάλυψις συμβολικά, με τὴν οὐρά του παρέσυρε και τὸ ἕνα τρίτο τῶν ἀστέρων, δηλαδή ἀγγέλους που ἔγιναν δαίμονες (Ἀπ. 12,4). Και τότε ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ ἀρχαγγέλου Μιχαήλ, που τὴν ἀκοῦμε κ' ἐμεῖς στὴν θεία λειτουργία, «**Στῶμεν καλῶς, στῶμεν μετὰ φόβου...**» (θ. Λειτουργ.), ἡ σάλπιγγα που σημάνε συναγεμῶ και ἐγρήγορσι ἀγγέλων και ἀνθρώπων για νὰ μείνουν πιστοὶ στὸν Κύριο.

Ἡ ὑπερηφάνεια λοιπόν γκρέμισε **ἀπ' τὸν οὐρανὸ** τὸν ἔωσφόρο και πλήθος ἀγγέλους· γκρέμισε ἔπειτα **στὴν Ἐδὲμ** τοὺς πρωτοπλάστους που ἔμειναν ἀμετανόητοι στὴν παρακοή τους, γκρέμισε **στὴ Βαβέλ** με τὴ σύγχυσι τῶν γλωσσῶν ἐκείνους που ξεκίνησαν νὰ χτίζουν πύργο που θὰ ὄφτανε μέχρι τὰ ἄστρα, γκρέμισε ἰσχυροὺς και ὑπερηφάνους ὅπως π.χ. τὸν πάνοπλο **Γολιάθ** με τὴ σφεντόνα ἐνὸς Δαυίδ. Ὁ Κύριος, ὅπως ἔψαλε ἡ Παναγία, «**καθεῖλε δυνάστας ἀπὸ θρόνων και ὕψωσε ταπεινούς**» (Λουκ. 1,52).

Ἄς ρίξη καθένας μας ἕνα βλέμμα στα βάθη τῆς ψυχῆς του. **Δὲν ὑπάρχει θνητὸς** πάνω στὴ

γῆ, **που νὰ μὴν ἔχη μέσα του ὑπερηφάνεια**. Ἄλλος ὑπερηφανεύεται για τὴν ὠραιότητά του, ἄλλος για τὴ σωματικὴ του δύναμι, ἄλλος για τὴ γνῶσι και ἐπιστήμη του, ἄλλος για τὰ πλούτη του, ἄλλος για τὰ παιδιὰ του, ἄλλος για τὴ γυναῖκα του, ἄλλος για τὴν πατρίδα του, ἄλλος για ὁ,τιδήποτε ἀπὸ τὰ ὑλικά ἀγαθὰ. Μέσ' στὴ ρίζα τῆς ὑπάρξεώς μας εἶνε ἡ ὑπερηφάνεια.

Τ' ἀποτελέσματα τῆς ὑπερηφανείας ποιά εἶνε, ἀγαπητοί μου; Ἡ ἱστορία παλαιότερη και νεώτερη με μύρια παραδείγματα, καθὼς και ἡ σύγχρονη πείρα, ὑπογράφουν ἐκεῖνο που εἶπε τὸ ἀψευδὲς στόμα τοῦ Λυτρωτοῦ μας, ὅτι «**πᾶς ὁ ὑψῶν ἐαυτὸν ταπεινωθήσεται, ὁ δὲ ταπεινῶν ἐαυτὸν ὑψωθήσεται**» (Λουκ. 14,14· βλ. και 14,11). Αὐτὸ εἶνε νόμος που θέσπισε ὁ Κύριος.

Σᾶς παρακαλῶ σήμερα, ἀνοιξτε τὸν προφήτη Ἡσαΐα και θὰ βρῆτε κάποια φοβερά χωρία (βλ. Ἡσ. 6,11· 24,6-13). Λέει ἐκεῖ, προφητεύοντας πρὶν ἀπὸ ὄχτακόσα χρόνια, ὅτι ἐξ αἰτίας τῆς ὑπερηφανείας θὰ ἔρθη ἡμέρα που οἱ πόλεις θὰ ἀδειάσουν, θὰ μείνουν ἔρημες, ἀκατοίκητες, **ἡ γῆ θὰ ἐρημώση**, οἱ ἄνθρωποι θὰ λιγοστέψουν. Ἐπειδὴ τὰ ἔθνη και οἱ λαοὶ ὑπερηφανεύονται, θὰ ταπεινωθοῦν· θὰ γίνη «**Ἀρμαγεδῶν**» και «**σεισμὸς μέγας**» (Ἀπ. 16,16,18)· και μέσα στα ἐρείπια θὰ ταφοῦν στρατηγοὶ και βασιλεῖς και ἄρχοντες και ἐπιστήμονες πυρηνικῶν ἐρευνῶν. Ἡ ὑπερηφάνεια εἶνε ὀλέθριο κακό.

* * *

Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς, ἀγαπητοί μου, και ἡ ἁγία μας Ἐκκλησία σήμερα παρουσιάζει μπροστά μας **δύο εἰκόνες**, τὴ μαύρη εἰκόνα τοῦ ὑπερήφανου ἀνθρώπου που μιμεῖται τὸ δαίμονα, και τὴ φωτεινὴ εἰκόνα τοῦ ταπεινοῦ. Ὁ ὑπερήφανος κάνει ἐχθρὸ τὸ Θεό· και ὅποιος πάει κόντρα με τὸ Θεό, ὅποιος κι ἂν εἶνε, θὰ γίνη στάχτη.

Σήμερα ἡ Ἐκκλησία μας ἀνοίγει τὸ Τριῶδιο. Κρεμάει ἀπὸ τὰ ἄστρα **μὴ σκάλα** και μᾶς λέει Προχωρεῖτε, ἀνεβαίνετε, γίνετε ἀστροναῦτες τοῦ πνεύματος! Ἐβδομήντα ἡμέρες διαρκεῖ ἡ περίοδος αὐτή. Σήμερα εἶνε ἡ πρώτη ἡμέρα. Ἡ τελευταία θὰ εἶνε τὸ Μέγα Σάββατο, ὅταν ὁ ἱερεὺς σκορπίζοντας δαφνόφυλλα μέσα στο ναὸ θὰ λέη «**Ἀνάστα, ὁ Θεός, κρῖνον τὴν γῆν...**» (Ψαλμ. 81,8). Ἐμπρός! σαλπίζει τὸ ἱερὸ εὐαγγέλιο.

Ἄς ἀνεβοῦμε τὴ σκάλα αὐτή. Τὸ πρῶτο σκαλι γράφει ἐπάνω· **Ταπεινωθῆτε!** Ἄς ταπεινωθοῦμε, ἄς κλάψουμε, ἄς πενθήσουμε, ἄς γίνουμε ἐλαφροὶ σὰν φτερωτοὶ ἄγγελοι, και τότε θὰ φτάσουμε στα ὕψη τῶν οὐρανῶν, για νὰ ὑμνοῦμε ἐκεῖ μαζί με τοὺς ἀγγέλους Πατέρα Υἱὸν και ἅγιον Πνεῦμα εἰς αἰῶνας αἰῶνων· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**